

เรื่อง ถาดบายศรีใบตองพับสามเหลี่ยม

รายละเอียด

ข้อมูลทั่วไป

ลักษณะ ภาชนะที่ตกแต่งสวยงามเป็นพิเศษ เพื่อเป็นสำรับใส่อาหารคาว หวานในพิธีสังเวชนุชาและพิธีทำขวัญต่าง ๆ ทั้งพระราชพิธีและพิธีของราษฎร บายศรีหลวง” คือ บายศรีที่ใช้ในการประกอบราชพิธีต่าง ๆ ส่วน “บายศรีราษฎร” คือ บายศรีที่ใช้สำหรับสามัญชนทั่วไป แต่หากจำแนกตามการนำไปใช้ สามารถจำแนกได้หลายแบบ เช่น บายศรีเทพ, บายศรีพรหม, บายศรีใหญ่, บายศรีบัลลังก์ บายศรีต้น, บายศรีปากชาม เป็นต้น ด้วยบายศรีเป็นสิ่งสำคัญเกี่ยวข้องกับความเป็นความตาย การประดิษฐ์บายศรีจึงต้องระมัดระวัง ประดิษฐ์องค์ประกอบต้องครบถ้วน และความระมัดระวังการนำไปใช้ที่เหมาะสม เพื่อความเป็นมงคลสิริสวัสดิ์ในชีวิต

การใช้งาน

นำมาใช้งานโดยนำมาเป็นภาชนะสำหรับใส่ขนมหรืออาหารต่าง ๆ อาทิ ขนมกล้วย ข้าวเหนียวปิ้ง ข้าวต้มมัด ห่อหมก ฯลฯ เนื่องจากมีความทนทานต่อความร้อน นอกจากนี้ยังนิยมนำมาประดับพานร่วมกับดอกไม้ เพื่อใช้ใน งานพิธีการต่าง ๆ อีกด้วย ศิลปะงานใบตอง เป็นงานประดิษฐ์แบบไทยอีกแบบหนึ่ง ที่มีความละเอียดอ่อน สลับซับซ้อน และทำได้ยาก ต้องอาศัยความชำนาญ ทั้งการเลือกใบตอง ถ้าเลือกไม่ดีใบตองอาจฉีกขาดได้ง่าย จึงต้องอาศัยศึกษาเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ งานใบตองสามารถทำได้หลายแบบทั้งฉีก กรีด เจียน ตัด พับ ม้วน เย็บ ถักสาน ให้เป็นรูปลักษณะต่าง ๆ ตามความต้องการ

วัสดุ-อุปกรณ์

1. ใบตอง
2. เข็มเย็บใบตอง
3. ด้าย
4. กรรไกร
5. แม็ก

วิธีการทำ

1. ตัดใบตองเป็นรูปวงกลมเส้นผ่านศูนย์กลาง 8 นิ้ว แล้วฉีกใบตองความกว้าง 5 นิ้ว เตรียมไว้

2-3. นำใบตองที่ฉีกเตรียมไว้มาพับด้านซ้ายให้เป็นสามเหลี่ยมด้านเท่าทุกด้านแล้วพับด้านขวาตามแบบ

4. พับใบตองด้านขวาอีกครั้งให้แนวสันทบของใบตองอยู่ตรงกลางแบบ
5. พับสามเหลี่ยม 3 ชั้นมาเรียงซ้อนกัน
6. ใช้แม็กเย็บติดกัน

7-9. นำใบตองพับสามเหลี่ยม ชั้น 3 ชั้น เย็บติดกับแผ่นฐานใบตองวงกลมโดยรอบ

10. ชั้นที่ 2 วางสลับหว่างกันให้สวยงาม

11-13. ตัดใบตองเป็นแผ่นวงกลมเท่ากันฐานสามเหลี่ยม นำมาปิดด้านบนแล้วเย็บติดกับฐานของใบตอง

14. ฉีกใบตองครึ่งเซนติเมตรตามความยาวแล้วแบ่งครึ่งตามยาว
15. จับเส้นใบตองด้านขวาพับลงเหมือนห่อหุ้ม
16. เส้นใบตองด้านซ้ายให้จับวนมาทางขวา วกกลับมาพันด้านล่างของเส้นขวา

17-19. จับเส้นใบตองด้านซ้ายเหมือนห่อหุ้มแล้วสอดเข้าด้านในห่อ แล้วใช้มือดึงเส้นขวา

20-21 สอดเส้นใบตองสลับไปมาจนได้เส้นตะขาบที่ต้องการ นำใบที่สานเป็นเส้น มาวางปิดขอบใบตอง ตกแต่งให้สวยงาม

คำสำคัญ : บายศรี

ที่มา : 253/1 หมู่ 1

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : นักศึกษา รหัส 5912206

วันที่ : 2018-03-16

https://arit.kpru.ac.th/ap/local/?nu=pages&page_id=1094&code_db=DB0019&code_type=002